Europa-Parlamentet
2024-2029

Retsudvalget

2025/2016(INI)

17.10.2025

UDKAST TIL BETÆNKNING

om tilsyn med anvendelsen af EU-retten i 2023 og 2024
(2025/2016(INI))

Retsudvalget

Ordfører: Dainius Žalimas

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE.....7

BILAG: ERKLÆRING OM INPUT 8

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om tilsyn med anvendelsen af EU-retten i 2023 og 2024

(2025/2016(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Union (TEU), særlig artikel 2 og 3,

– der henviser til beretning fra Kommissionen af 25. juli 2024 med titlen "Tilsyn med anvendelsen af EU-retten – Årsberetning for 2023" (COM(2024)0358),

– der henviser til de tilgængelige årlige statusrapporter for 2025 fra EU-kommissærerne om forenkling, gennemførelse og håndhævelse fra september 2025,

– der henviser til sin beslutning af 23. november 2023 om tilsyn med anvendelsen af EU-retten i 2020, 2021 og 2022[1],

– der henviser til den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om bedre lovgivning[2],

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 21. maj 2025 med titlen "Det indre marked: vores europæiske hjemmemarked i en usikker verden – En strategi for at gøre det indre marked enkelt, gnidningsløst og stærkt "(COM(2025)0500),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 11. februar 2025 med titlen "Fremad i fællesskab: En modigere, enklere og hurtigere Union" (COM(2025)0045),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 11. februar 2025 med titlen "Et enklere og hurtigere Europa: Meddelelse om gennemførelse og forenkling" (COM(2025)0047),

– der henviser til arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene af 14. juli 2023 med titlen "Statusrapport om Kommissionens arbejdsmetoder til overvågning af anvendelsen af EU-retten" (SWD(2023)0254),

– der henviser til Den Europæiske Revisionsrets særberetning 28/2024 med titlen "Håndhævelse af EU-retten",

– der henviser til Det Europæiske Regionsudvalgs udtalelse af 28. august 2025 med titlen "Et enklere og hurtigere Europa"[3],

– der henviser til Mario Draghis rapport fra september 2024 med titlen "The future of European Competitiveness – A Competitiveness Strategy for Europe" (Fremtiden for den europæiske konkurrenceevne: en konkurrenceevnestrategi for Europa),

[1] EUT C, C/2024/4229, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4229/oj.
[2] EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.
[3] EUT C, C/2025/4414, 29.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4414/oj.

– der henviser til Enrico Lettas rapport fra april 2024 med titlen "Much more than a market" (Meget mere end et marked),

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til udtalelse fra Udvalget for Andragender,

– der henviser til betænkning fra Retsudvalget (A10-0000/2025),

A. der henviser til, at medlemsstaterne i henhold til artikel 4, stk. 3, i TEU og artikel 288 og artikel 291, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde har det primære ansvar for at gennemføre, anvende og implementere EU-retten korrekt, harmonisk og inden for de fastsatte frister; der henviser til, at EU-lovgivningen bør affattes på en måde, der gør den let at gennemføre i den nationale lovgivning; der henviser til, at EU-lovgivningen kun er effektiv, for så vidt som den for det første omsættes rettidigt, fuldstændigt og nøjagtigt og for det andet anvendes korrekt af medlemsstaterne i den nationale lovgivning, hvilket er nødvendigt for at sikre, at alle EU-borgere drager fordel af EU-politikkerne, og for at sikre lige vilkår for virksomhederne på det indre marked;

B. der henviser til, at Kommissionen ikke har offentliggjort en årlig beretning om tilsyn med anvendelsen af EU-retten for 2024, hvilket har brudt en praksis, der har været gældende i over 40 år – siden 1983;

Tilsyn med og håndhævelse af EU-retten

1. noterer sig Kommissionens beretning fra 2023 om tilsyn med anvendelsen af EU-retten; mener, at denne beretning er et afgørende redskab til at muliggøre kontrol af den korrekte gennemførelse af EU-retten;

2. beklager, at Kommissionen ikke offentliggjorde en årlig beretning om tilsyn med anvendelsen af EU-retten for 2024; understreger, at regelmæssig årlig tilsyn med anvendelsen af EU-retten er et vigtigt instrument, hvorigennem Kommissionen udfylder sin rolle som traktaternes vogter i overensstemmelse med artikel 17, stk. 1, i TEU, da den bidrager til at sikre og overvåge, at EU-retten anvendes og håndhæves korrekt i alle medlemsstaterne, og til at følge de fremskridt, der gøres på dette område; understreger, at Parlamentet baserer sig på denne rapportering, både som medlovgiver og i forbindelse med sin politiske kontrol i henhold til artikel 14, stk. 1, i TEU med Kommissionen for at sikre, at den udøver sine beføjelser på passende vis;

3. noterer sig ændringen i Kommissionens tilgang til at iværksætte en ny rapporteringscyklus om tilsyn med anvendelsen af EU-retten med årlige statusrapporter om forenkling, gennemførelse og håndhævelse fra hver kommissærs side og en årlig oversigtsrapport om forenkling, gennemførelse og håndhævelse; understreger betydningen af den årlige oversigtsrapport med hensyn til at muliggøre en horisontal vurdering af status for anvendelsen og håndhævelsen af EU-retten;

4. glæder sig over kommissærernes tilgængelige årlige statusrapporter for 2025 om forenkling, gennemførelse og håndhævelse, som vedrører perioden 1. januar til 31. juli 2025; anerkender disse rapporter som en værdifuld kilde til oplysninger om status for gennemførelsen af EU-retten på tværs af forskellige sektorer og medlemsstater;

bemærker med tilfredshed, at beretningernes struktur er velorganiseret og klart præsenteret; beklager ikke desto mindre, at analysen fortsat er for fokuseret på resultater, idet der ikke lægges tilstrækkelig vægt på vedvarende udfordringer og systemiske håndhævelsesmangler; opfordrer indtrængende Kommissionen til at revidere sin metode i denne henseende med henblik på at medtage en klar kortlægning af mangler og de skridt, som Kommissionen påtænker at tage for at afhjælpe dem;

5. bemærker med bekymring, at der i de tilgængelige sektorspecifikke statusrapporter ikke henvises til EU Pilot-proceduren, dens nuværende funktion eller dens rolle med hensyn til at lette tidlig problemløsning forud for indledningen af formelle traktatbrudsprocedurer; mener, at denne udeladelse undergraver rapporternes fuldstændighed og svækker den overordnede forståelse af håndhævelseslivscyklussen;

6. bekræfter på ny, at respekt for retsstatsprincippet er en grundlæggende forudsætning for en effektiv gennemførelse og ensartet anvendelse af EU-retten i alle medlemsstater;

Overtrædelsesprocedurer

7. udtrykker bekymring over Kommissionens modvilje mod at indlede overtrædelsesprocedurer ved Den Europæiske Unions Domstol, selv i sager, der involverer klare og vedvarende overtrædelser af EU-retten; understreger, at Kommissionen som traktaternes vogter ikke må vige tilbage for at anvende retssager som et vigtigt håndhævelsesredskab til at sikre overholdelse og opretholde EU-rettens autoritet;

8. beklager, at ikke alle potentielle overtrædelser indledes i betragtning af Kommissionens tilgang til at prioritere overtrædelser, som den anser for at have den største indvirkning på offentlighedens og erhvervslivets interesser[4];

9. opfordrer Kommissionen til at vedtage og offentliggøre gennemsigtige, objektive kriterier, der finder anvendelse på traktatbrudssager, navnlig med hensyn til udvælgelse og prioritering af dem, der involverer alvorlige eller systemiske krænkelser af grundlæggende rettigheder, retsstatsprincippet eller reglerne for det indre marked;

10. opfordrer indtrængende Kommissionen til at afkorte og strømline den administrative fase, som i sin nuværende form kan føre til betydelige forsinkelser i den effektive håndhævelse;

Gennemførelse af EU-retten

11. opfordrer indtrængende medlemsstaterne til nøje at overholde gennemførelsesfristerne, følge Kommissionens retningslinjer og aktivt og fuldt ud deltage i gennemførelsesdialoger og til rettidigt at underrette Kommissionen om potentielle hindringer og problemer med gennemførelse og implementering; beklager, at nogle medlemsstater enten indberetter gennemførelses- og/eller implementeringsproblemer for sent eller helt undlader at indberette dem, hvilket resulterer i forsinkelser, der påvirker EU's borgere og virksomheder negativt; minder om, at medlemsstaterne deltager i lovgivningsproceduren gennem Rådet som medlovgiver; understreger, at den

[4] Kommissionens meddelelse af 11. februar 2025 med titlen "Et enklere og hurtigere Europa: Meddelelse om gennemførelse og forenkling" (COM(2025)0047).

manglende håndhævelse af EU-retten undergraver borgernes opfattelse af EU og dets evne til at levere resultater;

12. bemærker med bekymring begrænsningerne ved den nye Europa-gennemførelsesplatform, der blev lanceret i april 2025; påpeger, at platformen på trods af sit potentiale primært består af datatabeller og ikke giver væsentlige oplysninger om igangværende eller afsluttede procedurer, ikke indeholder nogen analyse af de fremlagte data og i visse tilfælde gør det næsten umuligt at drage sammenligninger og konklusioner, hvilket gør den utilstrækkeligt nyttig for lovgivere, jurister og borgere, der søger indsigt i, hvordan EU-retten overholdes i praksis;

13. bemærker udfordringerne i forbindelse med anvendelsen af forordninger, hvilket fremgår af huller i de data, som Kommissionen har fremlagt, navnlig med hensyn til fuldstændighed, tilgængelighed og konsekvens; anmoder Kommissionen om at aflægge rapport om, hvordan dens overvågningsaktiviteter og -praksis er tilpasset anvendelsen af forordninger og til de henstillinger, der fremsættes i denne henseende i dens statusrapport om Kommissionens arbejdsmetoder til overvågning af anvendelsen af EU-retten;

Forenkling

14. understreger, at forenklingen af EU-retten ikke må sammenblandes med deregulering; understreger, at strømlining af retsakter og procedurer kan forbedre klarheden, retssikkerheden og den administrative effektivitet, samtidig med at væsentlige politiske mål og beskyttelse bevares;

°

° °

15. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen.

BEGRUNDELSE

I denne betænkning vurderes status for overvågning, gennemførelse og håndhævelse af EU-retten på grundlag af Kommissionens årlige beretning for 2023 om tilsyn med anvendelsen af EU-retten, kommissærernes årlige statusrapporter for 2025 om forenkling, gennemførelse og håndhævelse og andre relevante dokumenter og rapporter. Den fremhæver, at EU-lovgivningens effektivitet afhænger af dens rettidige, fuldstændige og nøjagtige gennemførelse og korrekte anvendelse i de nationale retsordener. Betænkningen hilser Kommissionens årlige beretning for 2023 om tilsyn med anvendelsen af EU-retten velkommen som et afgørende redskab til at kontrollere, om EU-retten gennemføres og implementeres korrekt. Det beklages imidlertid heri, at Kommissionen har besluttet ikke at offentliggøre en beretning for 2024 og dermed bryde en praksis, der har varet over 40 år – siden 1983. Tilsyn med anvendelsen af EU-retten er en integreret del af Kommissionens rolle som traktaternes vogter og gør det muligt for Parlamentet at udøve sin tilsynsrolle på passende vis. Ordføreren understreger derfor behovet for regelmæssig og omfattende rapportering. Betænkningen hilser kommissærernes årlige statusrapporter for 2025 velkommen som en værdifuld informationskilde, men bemærker, at analysen fortsat er alt for fokuseret på resultater med utilstrækkelig opmærksomhed på vedvarende udfordringer og systemiske håndhævelsesmangler. Det bemærkes ligeledes med bekymring, at der ikke henvises til EU Pilot-proceduren, dens nuværende funktion eller dens rolle med hensyn til at lette tidlig problemløsning forud for indledningen af formelle traktatbrudsprocedurer. I betænkningen udtrykkes der bekymring over Kommissionens modvilje mod at indlede overtrædelsesprocedurer ved Den Europæiske Unions Domstol, selv i sager, der involverer klare og vedvarende overtrædelser. Den opfordrer Kommissionen til at vedtage og offentliggøre gennemsigtige og objektive kriterier for udvælgelse og prioritering af traktatbrudssager og til at afkorte og strømline den administrative fase, som i øjeblikket fører til betydelige forsinkelser i håndhævelsen. Betænkningen bemærker med bekymring begrænsningerne i den nye Europa-gennemførelsesportal, som mangler væsentligt indhold og analyse og gør det vanskeligt at drage sammenligninger og konklusioner. Den bemærker også udfordringerne i forbindelse med gennemførelsen af forordninger, navnlig med hensyn til dataenes fuldstændighed, tilgængelighed og konsistens, og opfordrer Kommissionen til at aflægge rapport om, hvordan dens overvågningsaktiviteter tilpasses denne udvikling. I betænkningen gøres der på ny opmærksom på, at forenklingen af EU-retten ikke må sammenblandes med deregulering. Strømlining af retsakter og procedurer bør forbedre klarheden, retssikkerheden og den administrative effektivitet, samtidig med at væsentlige politiske mål og beskyttelse på områder som miljø, sociale rettigheder, forbrugersikkerhed og grundlæggende rettigheder bevares. Ordføreren understreger betydningen af sammenhæng på tværs af lovgivningsinstrumenter for at undgå dobbeltarbejde og modsigelser, der hindrer en effektiv gennemførelse. Endelig understreges det i betænkningen, at en korrekt, rettidig og ensartet gennemførelse og håndhævelse af EU-retten er afgørende for at sikre ligebehandling af borgere og virksomheder, opretholde det indre markeds integritet og opretholde retsstatsprincippet.

BILAG: ERKLÆRING OM INPUT

I henhold til artikel 8 i bilag I til forretningsordenen erklærer ordføreren, at han i sin betænkning har medtaget input om forhold, der vedrører sagens emne, som han har modtaget som led i udarbejdelsen af udkastet til betænkning fra følgende interesserepræsentanter, der er omfattet af anvendelsesområdet for den interinstitutionelle aftale om et obligatorisk åbenhedsregister[1], eller fra følgende repræsentanter for offentlige myndigheder i tredjelande, herunder deres diplomatiske missioner og ambassader:

1. Interesserepræsentanter, der er omfattet af anvendelsesområdet for den interinstitutionelle aftale om et obligatorisk åbenhedsregister
Det Europæiske Regionsudvalg

Ordføreren har udarbejdet ovenstående liste på eget ansvar.

Når fysiske personer er identificeret på listen ved deres navn, deres funktion eller begge, erklærer ordføreren at have forelagt de pågældende fysiske personer Europa-Parlamentets databeskyttelsesmeddelelse nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), hvori de gældende betingelser for behandling af deres personoplysninger og rettighederne forbundet med denne behandling er fastlagt.

[1] Interinstitutionel aftale af maj 2021 mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om et obligatorisk åbenhedsregister (EUT L 207 af 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).